

LÄRARHANDLEDNING

SAFIR OMVÅRDNAD

SVENSKA OCH ARBETSLIV
FÖR INVANDRARE

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Lärarhandledning - introduktion	4
Första sidan	4
Till kursen	4
Introduktion	4
Lärarhandledning	4
Innehåll	5
Modul 1 – Hälsa	5
Avsnitt 1 – Introduktion (7 st övningar)	5
Avsnitt 2 – Kost (7 st övningar)	5
Avsnitt 3 – Motion (4 st övningar)	5
Avsnitt 4 - Vila och sömn (3 st övningar)	5
Avsnitt 5 - Sex och samlevnad (5 st övningar)	5
Avsnitt 6 – Missbruk och beroende (10 st övningar)	6
Modul 2 – Förr och nu	6
Avsnitt 1 – Introduktion (3 st övningar)	6
Avsnitt 2 – Behov (6 st övningar)	6
Avsnitt 3 - Hur var det förr? (6 st övningar)	6
Avsnitt 4 - Så är det nu (9 st övningar)	6
Modul 3 – Hälso- och sjukvård	6
Avsnitt 1 – Introduktion (4 st övningar)	6
Avsnitt 2 – Människokroppen (18 st övningar)	7
Avsnitt 3 – Läkarbesöket (8 st övningar)	7
Avsnitt 4 – Vård (4 st övningar)	7
Modul 4 – Att arbeta i hemtjänsten	7
Avsnitt 1 – Introduktion (6 st övningar)	7
Avsnitt 2 - Arbete i hemtjänsten (8 st övningar)	7
Avsnitt 3 - Bemötande och förhållningssätt (6 st övningar)	7
Avsnitt 4 – Ergonomi (11 st övningar)	7
Avsnitt 5 - Personlig omvårdnad (17 st övningar)	7
Avsnitt 6 – Måltiden (9 st övningar)	8
Modul 5 – Att bli anställd	8
Avsnitt 1 – Introduktion (2 st övningar)	8
Avsnitt 2 – Att söka jobb (2 st övningar)	8
Avsnitt 3 – Rättigheter som anställd (6 st övningar)	8
Avsnitt 4 – Lagar, föreskrifter och bestämmelser (8 st övningar)	8
Att tänka på	8
Muntlig produktion	9

Diskussionsuppgifter	9
Modul 1	9
Modul 2	10
Modul 3	11
Modul 4	11
Modul 5	12
Hörövningar	12
Träna själv!	12
Modul 1	12
Modul 4	13
Internetlänkar	13
Övrigt material	13
Övriga aktiviteter	14
Prov	14

Lärohandledning - introduktion

Välkommen som handledare för denna kurs som vi hoppas att du och dina elever ska trivas med.

Denna webbkurs har skapats av Nationellt centrum för flexibelt lärande, CFL, i samarbete med Vårdgymnasiet/Komvux i Härnösand.

Safir Omvårdnad är en kurs i webbmiljö vars syfte är att överbrygga klyftan mellan sfi och omvårdnadsutbildningen. Den ska alltså ge en grund till omvårdnadsutbildningen i såväl språkligt, ämnesmässigt som kulturellt hänseende.

Kursen innehåller fem olika moduler, med varierande antal avsnitt och övningar. Förutom självrättande övningar finns också i varje modul ett eller flera studiearbeten där den studerande ska redovisa uppgiften på något sätt. Studiearbetena kan vara allt från att hämta recept på svensk husmanskost på nätet och tillaga den, till att skriva mindre uppsatser.

Första sidan

På den första sidan finns det tre länkar:

- 1 *Till kursen*: Länk till en startsida där användaren väljer modul
- 2 *Introduktion*: Länk till en introduktionssida
- 3 *Lärohandledning*

1. Till kursen

Här kan användaren klicka på den modul som han/hon vill öva på, eller få en kort innehållspresentation av varje modul (både i tal och i skrift).

2. Introduktion

Här ligger en film som visar hur man navigerar i kursen, samt förklarar ett antal andra funktioner som kan vara bra att känna till innan man börjar.

3. Lärohandledning

Länk till den här lärohandledningen!

Innehåll

Nedan förklaras struktur och innehåll i Safir Omvårdnad, utan att gå in på detaljer avseende vad de olika övningarna går ut på, men de flesta innehåller såväl ämneskunskap som språkträning.

Modul 1 – Hälsa

Avsnitt 1 – Introduktion (7 st övningar)

Introduktionsavsnittet innehåller några korta berättelser om "vad är hälsa för mig". Vi tittar också på olika begrepp och deras innebörd, t ex friskvård och egenvård.

Avsnitt 2 – Kost (7 st övningar)

Här tar vi upp betydelsen av rätt kost. Ord som vitaminer, mineraler, protein och energi kopplas ihop med ordkunskap angående olika typer av matvaror och vad dessa innehåller. Kostcirkeln och tallriksmodellen är viktiga bitar här.

Avsnitt 3 – Motion (4 st övningar)

Vikten av att röra på sig och vad det kan medföra om man inte gör det är saker som kommer upp i det här avsnittet. Här finns bl a en film som visar hur man kan förebygga problem. I filmen visas olika typer av "sträcka på sig-böj-övningar".

Avsnitt 4 - Vila och sömn (3 st övningar)

Det här avsnittet behandlar vikten av återhämtning och varför vi behöver vila och sömn.

Avsnitt 5 - Sex och samlevnad (5 st övningar)

Hur ser vi på kärlek, sex och samlevnad i Sverige? Vad säger lagen? Detta är några frågor vi försöker ge svar på här. Här kommer vi också i kontakt med svensk poesi.

Avsnitt 6 – Missbruk och beroende (10 st övningar)

Detta avsnitt tar upp rökning, såväl aktiv som passiv, alkoholen och dess skadeverkningar, doping och narkotika.

Modul 2 – Förr och nu

Avsnitt 1 – Introduktion (3 st övningar)

Modulen inleds med en berättelse som ger en inblick i hur det var förr. Den ger samtidigt en tankeställare om hur våra allmänmänniska behov förändras med ålder och livssituation.

Avsnitt 2 – Behov (6 st övningar)

Här behandlas hälsans olika delar och de olika behov som alla människor har, oavsett kulturell bakgrund, dvs. allmänmänniska behov.

Avsnitt 3 - Hur var det förr? (6 st övningar)

Här handlar det om hur det var när morfar och mormor var unga, illustrerat med bl.a gamla svartvita foton. Svensk husmanskost är också något man kommer i kontakt med här.

Avsnitt 4 - Så är det nu (9 st övningar)

Det här avsnittet behandlar bl.a den svenska skolan, försäkringar, pensionssystemet och PRO.

Modul 3 – Hälsa- och sjukvård

Avsnitt 1 – Introduktion (4 st övningar)

Här introduceras vi till hur landstinget och sjukvården fungerar i Sverige. Man kommer i kontakt med grundläggande termer som till exempel vård, omvårdnad och omsorg.

Avsnitt 2 – Människokroppen (18 st övningar)

Det här avsnittet ger mycket ordkunskap om kroppens yttre och inre delar.

Avsnitt 3 – Läkarbesöket (8 st övningar)

Här får man bl a vara med om ett läkarbesök och en läkarundersökning och se hur det kan gå till.

Avsnitt 4 – Vård (4 st övningar)

Mediciner och dess intag, recept och biverkningar, är huvudinnehållet i detta avsnitt.

Modul 4 – Att arbeta i hemtjänsten

Avsnitt 1 – Introduktion (6 st övningar)

Om kommunen och dess organisation får vi veta lite om i det här introduktionsavsnittet. Vi går också in på skillnaden mellan begrepp som t ex social omsorg och vård och omvårdnad. Vi kommer också i kontakt med de fyra F:en, dvs Fakta, Färdighet, Förtrogenhet och Förståelse.

Avsnitt 2 - Arbete i hemtjänsten (8 st övningar)

Här får vi bl a möta några personer som berättar om deras jobb inom hemtjänsten.

Avsnitt 3 - Bemötande och förhållningssätt (6 st övningar)

Hur vi bemöter våra medmänniskor och kulturskillnader när det gäller just bemötande och förhållningssätt är viktiga frågor i det här avsnittet.

Avsnitt 4 – Ergonomi (11 st övningar)

I det här avsnittet stiftar vi bekantskap med begreppet ergonomi och vad det innebär. Vi får också lära oss hur man lyfter på rätt sätt och vilka olika hjälpmedel som finns.

Avsnitt 5 - Personlig omvårdnad (17 st övningar)

Här tittar vi på hur man kan förhindra smittspridning, hur man förebygger liggsår, personlig hygien och mycket annat.

Avsnitt 6 – Måltiden (9 st övningar)

I detta avsnitt betonas vikten av att göra måltiden trevlig, vilka hjälpmedel som finns att tillgå, hur man matar, etc.

Modul 5 – Att bli anställd

Avsnitt 1 – Introduktion (2 st övningar)

I detta introduktionsavsnitt informeras om hur viktigt det är att känna till vilka rättigheter man har som anställd. Lite svåra ord som har med arbetslivet att göra finns också med.

Avsnitt 2 – Att söka jobb (2 st övningar)

Här ges bl a information om Arbetsförmedlingen men även möjlighet att träna sig i konsten att skriva en platsansökan.

Avsnitt 3 – Rättigheter som anställd (6 st övningar)

Fackföreningar, arbetsrättslagar och anställningsformer är vad som behandlas i det här avsnittet.

Avsnitt 4 – Lagar, föreskrifter och bestämmelser (8 st övningar)

I det avsnittet får vi bekanta oss med de lagar som styr vård- och omsorgsarbetet, t ex Socialtjänstlagen.

Att tänka på

En webbkurs bygger till stor del på de studerandes självständiga arbete.

De studerande bör göras medvetna om att de inte behöver förstå all text på Internet. Att de hittar den information som de behöver är viktigare än detaljförståelse. De kan välja att

göra det allra nödvändigaste eller att fördjupa sig i de moment som intresserar dem mest.

Skriftliga övningar

En webbkurs är särskilt lämpad för att träna den skriftliga färdigheten. Kursen ger rikliga tillfällen i att skriva på svenska.

Vi rekommenderar att man hos varje enskild utbildningsanordnare kopplar både chattum och diskussionsforum till kursen. Båda ligger nära talsituationen då det väsentliga är att få fram ett budskap. Det spelar ingen roll om det blir fel på stavning eller grammatik. Vi får som lärare anstränga oss att bortse från det ibland! Vi tror att även de delar som inte rättas av läraren har sitt berättigande, eftersom den som studerar får träna sig i att kommunicera på svenska.

Muntlig produktion

Det har varit vår strävan att träna olika färdigheter, men vi måste konstatera att mediet i sin nuvarande utformning sätter sina begränsningar. Detta gäller i högsta grad den muntliga produktionen. Därför är det viktigt att de studerande deltar aktivt vid de lärarledda träffarna. De bör uppmuntras att kontakta studiekamrater via lokala arbetsgrupper eller per telefon för att öva språket så mycket som möjligt.

Diskussionsuppgifter

Diskussioner kan även genomföras på nätet, i diskussionsforum och/eller i chattum av olika slag, om man inte har möjlighet att träffas "på riktigt".

Det finns ett antal övningar i kursen som är väl lämpade för diskussioner. Förutom muntlig träning gör diskussionerna också att kunskaperna förstärks och fördjupas. Här kommer några förslag på ämnen och när de passar in i kursen, modul för modul. Du kommer säkert att hitta fler lämpliga ämnen när du väl har börjat jobba med kursen.

Modul 1

Vad är hälsa för dig?

Efter de fyra första övningarna i avsnitt 1 – Introduktion.

Var placerar du dig själv i Hälsokorset?

Efter övning 5 i avsnitt 1 – Introduktion.

Kostcirkeln och tallriksmodellen – hur ser dina matvanor ut?

Efter avsnitt 2 – Kost.

Motion – hur motionerar du och vad skulle du kunna göra mer?

Efter avsnitt 3 – Motion.

Poesi

Efter övning 1 i avsnitt 5 – Sex och samlevnad, kan man t ex läsa upp den kärleksdikt man har översatt till svenska, för varandra. Därefter kan man jämföra de svenska dikterna med dikterna från de andra länderna och diskutera skillnader och likheter.

Sex och samlevnad – likheter och skillnader mellan Sverige och andra länder

Efter avsnitt 5 – Sex och samlevnad.

Hur ser lagstiftningen ut i ditt hemland, när det gäller droger av olika slag?

Hur är synen på alkohol/tobak/droger i ditt hemland?

Efter avsnitt 6 – Missbruk och beroende.

Modul 2

Behov

Efter avsnitt 2 - Behov, kan man ha en diskussion om de olika behoven och hur vikten av dem förändras beroende på yttre omständigheter, ålder etc.

Sverige förr

Efter avsnitt 3 – Hur var det förr? passar det bra med en jämförelse mellan hur det såg ut i Sverige förr i tiden och de studerandes egna hemländer.

Skolan i Sverige

Efter de två första övningarna i avsnitt 4 – Så är det nu, är det lämpligt att diskutera skillnader och likheter mellan skolan i Sverige och skolan i de studerandes egna hemländer.

Det svenska samhället

Efter avsnitt 4 – Så är det nu, kan man diskutera skillnader och likheter mellan det svenska systemet och systemen i de studerandes hemländer när det gäller försäkringar, handikapporganisationer, pensioner etc.

Modul 3

Hur fungerar vården i ditt hemland?

Efter avsnitt 1 – Introduktion.

Hur går det till i ditt hemland när du går till en läkare?

Efter avsnitt 3 – Läkarbesöket.

Modul 4

Jämför äldreomsorgen i Sverige med hur det fungerar i ditt hemland.

Efter övning 8 i avsnitt 2 – Arbete i hemtjänsten.

Att mötas – Vad ser du första gången du möter någon?

Ögonkontakt, att titta direkt på en annan människa. Hur gör man i det land du kommer från?

Efter övning 1 i avsnitt 3 – Bemötande och förhållningssätt.

Hur vill du själv bli bemött?

Efter övning 3 i avsnitt 3 – Bemötande och förhållningssätt.

Bör man bemöta gamla människor annorlunda än unga? På vilket sätt?

Efter övning 5 i avsnitt 3 – Bemötande och förhållningssätt.

Syn på barnuppfostran.

Efter övning 6 i avsnitt 3 – Bemötande och förhållningssätt. Läs fallstudien tillsammans och diskutera frågorna som hör till den.

Dukning

Om ni har tillgång till färgskrivare kan de studerande skriva ut sina dukningar som de har gjort i övning 5 i avsnitt 6. Dessa utskrifter kan sedan ligga till grund för en diskussion om dukningens betydelse för måltiden.

Vilka traditioner och regler finns det runt mat och måltider i det land du kommer från?

Efter avsnitt 6 – Måltiden.

Modul 5

Vilka erfarenheter har du från Arbetsförmedlingen?

Efter avsnitt 2 – Att arbeta inom vård och omsorg.

Hur fungerar det i arbetslivet i ditt hemland? Jämför!

Efter avsnitt 3 – Rättigheter som anställd

Finns det liknande lagar i det land du kommer från? Jämför!

Efter avsnitt 4 – Lagar, föreskrifter och bestämmelser.

Hörövningar

Det finns rikligt med tillfällen att träna läs- och hörförståelse i webbkursen. Rekommendera gärna de studerande att först lyssna på hörövningen flera gånger innan de tittar på texten. Annars finns risken att det bara blir en läsövning! Hörförståelse är ett av de viktigaste momenten i svenskstudierna. Se till att de studerande använder de möjligheter som står till buds i Safir Omvårdnad. Uppmuntra också dina kursdeltagare till att regelbundet lyssna på autentisk svenska i radio och TV.

Träna själv!

Några av övningarna i kursen innehåller en film som illustrerar vissa moment. Uppmuntra gärna de studerande att träna på de situationer som visas, själv eller i grupp. De moment som visas är:

Modul 1

Förebyggande stretchövningar

Finns i avsnitt 3, övning 3. Detta kan man träna på egen hand.

Modul 4

Att lyfta rätt

Finns i avsnitt 4, övning 2. Detta kan man träna på egen hand.

Tyngdöverföring

Finns i avsnitt 4, övning 4. Detta kan man träna på egen hand.

Förflyttning av person i säng

Finns i avsnitt 4, övning 5. Här behöver man vara minst tre personer.

Internetlänkar

Vi har försökt ta tillvara webbens möjligheter till information och inspiration. Samtidigt har ett arbete med webbaserat material sina begränsningar och fallgropar. En attraktiv och informativ länk kan helt plötsligt försvinna. Påminn de studerande att meddela dig om de upptäcker att länkar försvunnit! Använd också sökverktyg för att hitta det du söker.

Det finns både länkar till webbsidor där man skaffar sig information för att kunna fullgöra vissa uppgifter och länkar till sidor där man kan fördjupa sig inom valfritt område. Alla länkar som finns med i kursen finns också samlade på kursens startsida, under Bok- och länktips.

Övrigt material

De studerande bör ha tillgång till lexikon, ord- och grammatikbok. Svensk skönlitteratur bör också ingå i kursen i någon mån. Vi har gett förslag på lämplig litteratur och dem hittar du på kursens startsida, under Bok- och länktips.

Arbete inom hemtjänsten underlättas om det finns förståelse för Sverige och svenskar. Ta gärna in annan litteratur förutom den av oss föreslagna.

Låt gärna de studerande få se filmer. Det finns att låna av skolans AV-media. Ett exempel på en bra och lämplig film är *Systrarna från Gallejaur*. Den handlar om tre systrar som levde som i gamla tider. Filmen är bra dokumentation över hur bondesamhället var förr i Sverige (kanske lever man så fortfarande i invandrarnas hemländer?).

Övriga aktiviteter

Knytkalas 1

Ett trevligt sätt att jobba med ämnet Kost är att ta ett knytkalas. Studiearbetet i övning 3, avsnitt 3 i modul 2 går ut på att de studerande ska tillaga svensk husmanskost. Här kan man göra så att man talar om vilken sorts rätt var och en ska tillaga och sedan ta med på knytkalaset.

Knytkalas 2

Ett alternativ till ovanstående aktivitet är att de studerande ska ta med sig någon typisk maträtt från deras hemländer.

Knytkalas 3

Man kan träffas och laga maten tillsammans.

Fotografering

Ge eleverna i uppdrag att fotografera någonting de tycker är typiskt svenskt och ta med fotografierna till en lektion. Sedan kan man tillsammans titta på fotografierna och diskutera varför de tycker att det är typiskt svenskt.

Prov

Det är upp till varje enskild utbildningsanordnare att bestämma om prov ska ges och hur de i så fall ska utformas.

Vi hoppas att ni ska få mycket nytta och nöje med kursen.

Lycka till!